

Jordan

IORJAN, lat. J o r d a n u s, mn.

Nom.: *Jordan* o.dyl. 1379–.

Gen.: *Iordans* o.dyl. 1427–. I följande ssgr med *-son*: *Iordan(s)*- u.å. (1202–41)–; med *-dotter*: *Jordans-* o.dyl. 1378–.

Dativ: *Jordan* 1431, *Jordane* o.dyl. 1399–.

Ack.: *Iordan* o.dyl. 1383–.

U.å. (b. 1200-t.) *Jordanus* LDL s. 38 fr., kp. i Lund, avl. 17/2 – **u.å.** (1202–41) 23/1 *Tole Iordans sunn* DD 1:4 s. 157 vittne om gränser i Ballingslöv i Stoby sn, Sk. – **u.å.** (m. 1200-t.) *Jordanus* LDL s. 308 fr., präst i Lund, avl. 12/12 – **1303** 4/5 dns *Jordanus* (DS 2 s. 390) sakristan i Uppsala, bevittnar öppnandet av S:t Eriks skrin; 1305 14/6 [per] *dominum Jordanum* (ib. s. 447) vittne i gåvobrev; 1323 4/4 *Jordanus de Byrium* APS 1:1 s. 191 vid. bl.a. påvebulla, sgv., s'. IORDANI [DE SI]GTHONIA SS 2 nr 255 (helgon el. ängel på drake); 1326 21/10 gen. dni *Jordani de Birium* (DS 3 s. 746) kh. i Börje, Upl., betros uppdrag i test. av lgm. Byrgerus Petersson; 1328 3/3 dns *Jordanus* DS 4 s. 54 har mottagit tomt på Norrmalm, Sthlm; 1330 23/2 dativ dno *Jordano*, ack. *Jordanum*, gen. *Iordani* ib. s. 149 får gåva i test. av kaniken Mathias i Uppsala, exekutor, sgv.; 1335 13/12 dativ dno *Jordano* ib. s. 469 kanik i Uppsala, skall utbet. penningunderstöd åt fattiga; se HMUppsala 4:1 (2007) s. 372 ff. – **1320** 13/9 *Jordanus de Østby* (DS 3 s. 478) bos. Ösby i (Össeby-)Garns sn, Upl., vittne vid arvskitte – **1333** 15/2 *Benoni Jordanson* DS 4 s. 306 förvärvar jd i Gränna sn, Sm.; skr. 1338 19/4 *Iordan-* ib. s. 597; 1340 20/9 *Benoni Iordansson* ib. s. 743 byter till sig gods på Visingsö – **1342** 7/4 *Jordanus de Berghum* DS 5 s. 106 bos. Berga i Skå el. Lovö sn, el. nuv. Kungsberga i Färentuna sn, Upl., faste – **1343** 1/4 gen. dni *Jordani* DS 5 s. 153 kh. i V. Vram, Sk., sgv., s'. IORDANI DGS under nr 88 (fembladig dubbel ros); 1346 22/12 gen. dni *Jordani* DS 5 s. 626 sgv.; 1349 23/6 *Jordanus* DS 6 s. 117 överlåter gods i Gärds hd, Sk. till brodern Benechinus, brodern Johannes Kanna avl.; 1353 11/3 (lat.) dativ dno *Jordano* ib. s. 417 får gåva i test. av kaniken Tucho Thuronis Malmøgh i Lund; 1358 9/3 (lat.) dativ dno *Jordano*, ack. *Jordanum* Test s. 122 och 124 får gåva i brodern Benechinus test., exekutor, sgv., [S] IORDANI HIN[RICI] DGS nr 90 (Kristushuvud med ordets svärd ur munnen); se Wallin, Albo hd s. 33.

1346 30/1 gen. *Iordani dicti Langa* DS 5 s. 529 vpn., sgv. om jd i Husby-Sjutolfts sn, Upl. – **1347** 4/6 gen. *Iordani de Thorswi* DS 5 s. 673 bos. Torsvi by och sn, Upl., sgv.; trol. hans dtr: 1378 15/10 *Katerine Jordansdotter*, har bytt bort jd i Veckholms sn, Upl., syster till Olaf Magnusson; 1382 12/3 *Katerin Jordansdotter*, säljer tills.m.

Niclis Bændikson och med modern Cecilia Olafsdtr's samtycke jd i Simtuna sn, Upl., sgv.; [s.å.] 13/4 (i vid. 1383 16/2) RAppr I *Katerine Iordansdotter*, byter tills.m. maken hdh. i Simtuna, Upl. Niclis Bendiczsson bort jd i Torsvi sn, Upl.; 1387 19/5 *Kathrine Jordansdotter*, samtycker till makens försäljning av jd i Lagga sn, Upl. – **1347** 19/7 gen. *Jordani [in Hagnæstum]* DS 5 s. 688 bos. Hagnesta i Eskilstuna (Klosters) sn, Sdm., vittne – **1347** 23/9 abl. *Jordane de Ækkevy* DS 5 s. 721 bos. Ekevi i Kärrbo sn, Vsm., faste; 1349 19/4 ack. *Jordanum in Ækkaui* DS 6 s. 92 – **1350** 1/4 *Botuidus Jordanson* DS 6 s. 182 faste i Långhundra hd, Upl. – **1378** oviss dag (fastan) (lat.) *Jordanus Laurentii de Suecia* MUPrag 1:1 s. 180 från Sverige, bacc. vid univ. i Prag – **1379** 5/5 U *Jordan j Tunum*, bos. Tuna i Simtuna sn, Upl., vedervaroman; 1383 26/2 *Jordan [j Tunum]*, faste – **1383** 17/1 [mædh] *Jordan i Eello*, bos. Ella i mdl. Dillnäs sn, Sdm., faste – **1385** 1/9 (lat.) *Jordanus* Katalog 2:1 s. 14 har skrivit hs. KB A 110 – **1387** 5/12 (lat.) dativ *Iordano*, testators värd i Sigtuna, får tills.m. sin h:u Katerina gåva i test. av Cristina Fadhersdtr – **1389** 7/9 *Jordan Bissenhusen*, kg Albrekts tjänare, har tagit gisslan; se Sundqvist s. 98 – **1390** 9/6 *Jordan aff Nupposkæl*, bos. Noppsgårde i Fröslunda sn, Upl., faste – [**1393**] 7/2 (mdl. avskr.) (lat.) *Jordanus Stapull* HLG 1 s. 1 mdl. av Helga Lekamens gille, Sthlm – **1394**

[Här slutar häfte 16. Artikeln fortsätter på nästa sida.]

Jordan

16/6 *Jordan i Wappy*, bos. Vappeby i Torstuna sn, Upl., domh. i Tortuna, Upl., utf. fastebrev, sgv. – **1397** 10/2 D *Jordan j Hagnaløso* (BSH 2 s. 51) bos. Hangelösa by och sn, Vg., ndm. – **1399** 30/1 *Jordan j Balstom*, bos. Balsta i Stenkvista sn, Sdm., ndm.; 1402 4/5 *Jordan i Balstum* SD 1 s. 127 faste i Österrekarne hd, Sdm.; 1404 24/1 *Jordan i Balstom* ib. s. 316 – **1399** 16/10 D dativ *Jordane i Loaspangom* (BSH 2 s. 93) bos. Lo-spånga i Dingtuna sn, Vsm., tilldöms jd – **1400** 31/1 St *Jordan Biørnson*, dativ *Iordane* (jfr BSK 7 s. 115) byter bort jd i Floda sn, Sdm. – **1400** 6/5 *Jordhan i Grønsthom*, bos. Grönsta i Eskilstuna (Klosters) sn, Sdm., faste.

1401 14/10 hre *Erik Jordansson* SD 1 s. 72 kh. (i Ytterselö, Sdm.), sgv.; se HMSträngnäs 1 (1977) s. 545 f. – **1404** 24/1 *Laurens Jordansson* SD 1 s. 316 faste i Österrekarne hd, Sdm. om gdr som drg Margreta skänkt till Eskilstuna kl. – **1405** 22/12 dativ *Jordhane* SD 1 s. 514 bg. i Lödöse, hans fordran nämns i test. av Iøsse Iowansson (dat. Uppsala) – **1410** 9/2 *Junckar Jordan* SD 2 s. 257 sgv. om gods i Koskis sn, EgF., sig.: .....IORDEN ib. (bomärke) – **1410** oviss dag (e. 29/6) [meth] *herra Jordane Martensson*, nom. *Jordan* SD 2 s. 316 preb. vid Västerås dka, byter till sig jd i Badelunda sn, Vsm.; 1431 30/10 hre *Jordan*, avl., har innehaft S:t Johannes preb. i Västerås; se HMVästerås 1:1 (1939) s. 620 f. – **odat.** (o. 1413) RAp nr 118 *Jordan [j Alwastrum]*, bos. Alvesta i Jäders sn, Sdm., faste – **1413** u.d. (lat.) *Jordanus Olfsson* KTb s. 138 får burskap i Kalmar – **1414** 30/1 *Jordhan i Thorpeno* SD 2 s. 768 bos. Torp i Tuna el. Björkviks sn, Sdm., ndm. vid räfstetg – **1414** 24/8 *Jordan i Karlakulla* SD 2 s. 845 bos. Karkulla i Ludgo sn, Sdm., faste – **1415** 3/6 L *Jordhan ij Hellaby* (jfr SD 3 s. 44) bos. Hällby i Litslena sn, Upl., faste – **1418** 12/5 *Jordhan i Kwlisthom* SD 3 s. 329 bos. Kjulsta i Kjula sn, Sdm., faste – **1419** oviss dag (e. 29/9) *Jordan Jonsson i Fiskiawik* SD 3 s. 508 bos. Fiskvik i Litslena sn, Upl., faste – **1422** u.d. (lat.) *Jordanus Røde* KTb s. 142 löftesman för burskap i Kalmar; 1423 u.d. *Jordan Rode* ib. s. 143; 1426 u.d. *Iordan Rødhe*, ack. *Iordan Rødha* ib. s. 55 i arvskifte efter h:un Jngridh med sina fosterbarn Olaff, Niclis och Pedher Swenson; 1431 9/4 dativ *Jordan Rødha* ib. s. 67 får tomt i Kalmar; 1433 9/3 gen. *Jordhaans Rødha* ib. s. 69 h.h. Greta förvärvat gd; se D. Selling i Kalmar stads hist. 2 s. 116 f. – **1423** oviss dag (f. 26/11) *Iordan j Rikkastom, Jordan, [vnde] Jordan*, bos. Rekasta i Vårfrukyrka sn, Upl., gör jdbyte; 1445 oviss dag (e. 29/6) *Jordan i Rikastadom*, faste; 1446 3/5 *Jordan j Ryckastom* (FMU 3 s. 392) vedervaroman; 1449 30/9 U *Jordan j Rikkastum* – **1424** u.d. Funbo krb fol. 12 de

Sudherby : *Jordhan*, bos. Söderby i Funbo sn, Upl., i räk.; odat. (f. 1427) ib. fol. 34 *Sudhirby* : *Jordan*; 1427 u.d. ib. fol. 35 *Jordanus*; 1429 u.d. ib. fol. 28 *Jordan* – **1425** oviss dag (f. 11/11) *Jordhan j Hosaby*, bos. Husby i Tumbo el. Öja sn, Sdm., faste – **1427** 13/10 gen. *skipper Iordans, Jordans* KTb s. 57 avl., änkan Bencta kvitteras i arvet efter honom.

1432 21/6 *Swen Jordanson*, faste i Oppunda hd, Sdm.; 1442 16/6 Sä (1:57) *Swen Jordanson*, faste om mgngåva i Husby(-Oppunda) sn, Sdm. – **1438** oviss dag (4?/6) ack. *Jordan Gulsmidh* (SJB 1 s. 82) hans gd i Sthlm nämns; 1441 31/10 *Jordan Gulsmidh* (ib. s. 84) ndm. vid tvist om brunn, Sthlm; 1444 16/5 *Jordan Gulsmidh* (ib. s. 129) ombud i rhr., Sthlm – **1438** 4/8 *Jordan Diekn* (SJB 1 s. 85) mäter fastighet i Sthlm; 1439 oviss dag (o. 1/5) *Jordan Diekn nouus* SÄb 1 s. 32 svensk rdm. och kämnär, Sthlm; 1440 oviss dag (o. 1/5) *Jordan Diekn* ib. s. 34 rättsfogde; 1444 oviss dag (o. 1/5) *Jordan Diækn* ib. s. 37 föreståndare för Helgeandshuset, Sthlm; 1448 17/6 aff *Jordan Diækn*, gen. *Jordans* (SJB 1 s. 168 f.) upplåter stenhus i Sthlm; 1453 oviss dag (o. 1/5) *Jordan Diekn* SÄb 1 s. 54 innehar nycklarna till Norretorn, Sthlm; 1458 11/3 gen. *Jordan Diekns*, [aff] *Jordan* (SJB 1 s. 263) har sålt hus i Sthlm; se SRR 2 s. 96 – **1439** 9/2 gen. *Jordan Pletzsko, Jordans* (SJB 1 s. 90) säljer hus i Sthlm tills.m. sin h:u Elin; se SM 1 s. 326 – [1439] u.d. (avskr. 1463) *Jon Jordensson* BGG s. 307 mdl. av S:ta Gertruds gille, Sthlm – **1440** 10/12 (16/12) gen. *Iordhans*, nom. *Jordhan* (FMU 3 s. 207) till h.h. Birgitta Iønisdtr överläts gdr i bl.a. Vånå sn, Tav. – **1442** oviss dag (e. 29/6) U *Jordhan j Afflabek*, bos. Albäck i Simtuna sn, Upl., uhh. i Simtuna, Upl., sgv.; se LagS 1 s. 132 – **1445** 21/1 *Jordan i Tøwistom*, bos. Töversta i Helgesta sn, Sdm., faste; skr. s.å. s.d. *Jordan*, 1446 27/1 *Jordhan*, 1448 oviss dag (e. 13/1) *Jordan* – **1447** 13/6 *Jordan j Berghom*, bos. Berga i Fogdö eller Åkers sn, Sdm., faste – **1448** 4/3 *Pæder Iordansson, Iordan-*, uhh. i Torsåker, Upl., utf. brev, sgv.; se LagS 1 s. 134 – **1448** 28/5 *Andres Jordansson*, faste i Åkers hd, Sdm. – **odat.** (m. 1400-t.) C 11 fol. 14 *Jordan j Mørby* (Bjurling, Karl VIII:s jb s. 54); 1489 15/12 *Jordan j Møreby*, bos. Mörby(?) i Skå sn, Upl., ndm. – **odat.** (m. 1400-t.) C 11 fol. 12 *Larens Jordanson j Basbro* (Bjurling, Karl VIII:s jb s. 46) bos. Barsbro i Järfälla sn, Upl., innehar jd i Sänga sn, Upl. – **1451** 14/1 *Jordhan i Bæristom, Iordhan*, bos. Bärsta i Stavby sn, Upl., säljer jd – **1454** 13/7 L *Pædher Iordansson, Haquon Iacobssons* måg, säljer tills.m. bl.a. honom jd i (Ö.) Stenby sn, Ög.; jfr 1480 u.d. – [1455] 22/5 (i reg. 1470-t.) C 4 fol. 16 *Ingridhes Iordans dotters*, säljer tills.m. maken

Jordan

Mans Olafson jd i Torsvi sn, Upl.; 1456 13/5 U *Ingrid Jordans doter* – **1460** u.d. *Iordan i Gudøø* GM räk. s. 63 bos. Gudö i Österhaninge sn, Sdm., i räk.; 1478 21/9 *Jordhen j Gudhøø*, *Jordan* ib. s. 65 f. bet. skatt – **1467** oviss dag (e. 1/5) *Jordan j Bredagardin*, bos. Bredgården i Simtuna sn, Upl., vedervaroman – [**1467**] 11/5 *husfrv Cristine Jordhans* SvB s. 489 moder till munken Henrich Jordhanj, har innehaft gd i Åbo – **1469** u.d. (lat.) *per Iordanum Bukkarø* Broman, Glysisvallur 2 s. 395 har gjort altartavlan i Färila k:a, Hls. (inskriftion).

1472 31/5 (lat.) *Iordan Molare* HLG 1 s. 77 mdl. av Helga Lekamens gille, Sthlm; 1473 20/6 *Jordan Malare h[ustru]*, gen. *Jordans* ib. s. 78 f. h.h. Birgitta mdl. av Helga Lekamens gille, Sthlm; 1479 17/7 *Jordan Maalare broder* (STb 1 s. 199) hans broder har blivit slagen; möjl. ident.m. 1483 3/12 *Jordan Molare* ATb 2 s. 227 får burskap i Arboga; 1484 29/3 dativ *Jordan Molare* ib. s. 235 tilldöms bet.; se Ljung, Arboga stads hist. s. 260, A. Billing i Sörmlandsbygden (1989) s. 78 ff. och G. Karlsson i PHT 86 (1990) s. 200 f. – **1475** 30/10 *Jordan j Hunnungaby*, bos. Håningby i Vallby sn, Upl., ndm. – **1476** oviss dag (e. 13/1) *L Jordan j Bergby*, dativ *Jordane*, bos. Bärby i (Enkpgs-)Näs sn, Upl., byter bort jd i Tillinge sn, Upl. – **1478** 20/10 dativ *Jordan* (STb 1 s. 189) hans krav tillbakavisas vid rhr., Sthlm – **1480** 30/7 gen. *Jordans Pederssons*, bgm. i Köping, sgv. vid försäljning av jd; 1482 10/7 *Jordan Pædherson*; 1514 17/6 gen. *Jordan Perssons j Køpungh* STb 4 s. 365 g.m. Margit, båda avl.; se S. Möller i SoH 1988–89 s. 78 f.; hans son, se 1505 31/5 – **1480** u.d. Vadstena kl. jb fol. 18 *Per Jordanson* (VCJ s. 63) innehar jd i Dagsbergs sn, Ög.; jfr 1454 13/7 – **1490** 13/1 *Peder Jordanson j Kynge* ULD s. 17 bos. Kynge, nu Kydingeholm i Alunda sn, Upl., edgårdsman – **1492** 20/2 *Erich Jordansson* STb 2 s. 606 bos. Odensala sn, Upl., vittnar vid rhr., Sthlm – **1493** 29/5 *Jordan Lætta i Gilbergha*, bos. Gillberga i Västerljungs sn, Sdm., h.h. Cecilia har ärvt jd efter sin fader Joan Siggesson – **1494** 3/2 *Olaff Jordansson*, faste om gods på Visingsö – **1496** 27/8 *Jordan j Rønøø* STb 3 s. 307 bos. Rönö hd, Sdm., lovar vid rhr., Sthlm att stå till svars på nästa tg – **1505** 31/5 [medh] *Jordan [j Køpingk]* STb 4 s. 68 närv. vid rhr., Sthlm; hans fader, se 1480 30/7; se S. Möller i SoH 1988–89 s. 79 – **1506** u.d. KA UDR fol. 30 *Birkeby : Jordan*, bos. Björkby i Gamla Uppsala sn, Upl., lb. i Gränberga rättardöme, Upl.; 1507 u.d. ib. fol. 73 *Jordan*; 1509 u.d. ib. fol. 149 *Jordan* – **1507** 15/6 *Clemet Jordanson i Heynus* BFH 1 s. 154 bos. Heinu i Kalvola sn, Tav., kärar på tg – **1508** 25/6 *Oleff Jordansson [Heynus]* BFH 1 s. 166 bos. Heinu i Kalvola sn, Tav., bötfälls på tg – **1510** oviss dag

(f. 11/11) *Be Jordan y [Dorsællæ]*, bos. Dorsilla i Tillinge sn, Upl., h.h. Karin säljer tills.m. bl.a. sina söner jd i Åsunda hd, Upl.; hans söner: **1.** 1510 oviss dag (f. 11/11) *Be Bencht Jordansson.* **2.** 1510 oviss dag (f. 11/11) *Be Per Jordansson.* ☩

I ortn.: **1452** 12/4 *Iordens arffua* Ståhl, Ortnamnen i Kopparbergslagen s. 55 Jordsarvet, äga i St. Kopparbergs sn, Dal. – **1457** u.d. C 7 fol. 7 *Jordansbodhom*, Jordansbo, gd i Vendels sn, Upl.

Europeiskt namn, säkerligen utgående från namnet på den bibliska floden Jordan. Fda. *Iordan*, även såsom binamn. Fvn. *Iórdan*. Got.-lat. *Jordanus* är belagt alltifrån 400-talet, och i tyskan är *Jordan* väl betygat fr.o.m. 1159 (lat. *Jordanus*) (Seibicke, HDV 2 s. 593 f.). Den i litteraturen förekommande uppgiften om ett germanskt element motsvarande fvn. *j^orð* måste avvisas av ljudhistoriska skäl. Det är osannolikt att det nordiska namnet är en sammansättning av *Ior-* och *-dan* (Lundgren–Brate s. 137). I formen *Iordanus* böjs namnet vanligen efter latinets andra deklination, till skillnad från flodnamnet som böjs efter den tredje.

Möjligen finns ett samband med ett forngerm. namn *Iordanes*, vilket saknar en tillfredsställande etymologi (se Fm 1 sp. 981, Kaufmann, Erg. s. 219 och Seibicke, HDV 2 s. 593 f.) och kanske är inlånat (Reichert 1 s. 446).

Namnet fick en uppblomstring bland kristna i samband med korstågen och med sedvänjan att döpa barn i vatten från Jordan (se t.ex. Seibicke, HDV 2 s. 593). I Norden firades den 6 januari en Jordansfest till minne av Jesu dop (Bauer, Kalender s. 149), och att sambandet mellan dopet och floden var levande i medeltidens tankevärld framgår i Smålandslagens kyrkobalk (SGL 6 s. 104), där det stadgas att ingen måtte döpas två gånger såvida han inte är en så god karl att han själv döper sig i Jordan. Till namnets spridning kan även uppkallelse efter det dominikanska helgonet Jordanus (av Sachsen, avl. 1237), med festdag 13 februari, ha bidragit.

Namnet är tidigt belagt i Danmark, där det särskilt bärs av andliga personer (DGP 1 sp. 688 f.), medan namnbärarna i Sverige återfinns i olika samhällsskikt. Namnet är med ett undantag (1397) knutet till de östliga landskapen. Även på 1500-talet har namnet en östlig utbredning, med namnbärare från Sm., Ög., Nke och Nyl. (Fredriksson, Sv. dopnamn s. 126 och Å. Granlund i SLS 44 s. 314 f.).